

Vordingborg Kommune

Postbox 200
Valdemarsgade 43
4760 Vordingborg.

Askeby den: 23. august 2016.

Vedr.: Høringssvar til Tillæg til spildevandsplan 2013 - 2024.

Dette høringssvar for Tillæg til Spildevandsplan (I det efterfølgende omtalt som Tillægget) er tiltrådt af følgende Lokalråd:

1. Ørslev Lokalråd
2. Stensved Lokalråd
3. Mern og Øster Egesborg Lokalråd
4. Nyråd Lokalråd
5. Kastrup - Neder Vindinge Lokalråd
6. Jungshoved Lokalråd
7. Kalvehave & Omegns Lokalråd
8. Bogø Lokalråd
9. Østmøn Lokalråd
10. VestMøn Lokalråd
11. Bårse-Beldringe Lokalråd
12. Lundby Lokalråd
13. Vordingborg Lokalråd
14. Allerslev-Skibinge Lokalråd
15. Præstø Lokalråd
16. Stege og Omegns Lokalråd

Lokalrådene har følgende kommentarer til Tillægget:

1. Generelt
2. Påbud om Spildevandsrensning i det åbne land som vi anser for:
 - 2.1. at være i strid med EU's Vandrammedirektiv og dets lovgivning i Danmark
 - 2.2. at være udstedt på utilstrækkeligt data grundlag
 - 2.3. ikke at afspejle de nyeste vejledninger udsendt af Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning
 - 2.4. at negligere eksisterende/ prioritere nye indsatser på ufuldstændig grundlag
 - 2.5. at have en negativ indflydelse på fremtidig bosættelse og dertil hørende positiv beskæftigelse af små virksomheder i Vordingborg Kommune.
3. Renseklasser for private renseanlæg

[Skriv tekst]

1 Generelt

1.1 Tidsfrist for høring

Generelt gør Lokalrådene indsigelse mod, at et dokument med potentiel økonomisk belastning af borgerne i størrelsen 100 millioner kr. sendes i høring i sommerferieperioden og dermed gør det vanskeligt for Lokalrådene og enkelte borgere at afgive et kvalificeret høringssvar. Vi forbeholder os derfor ret til at supplere dette Høringssvar i takt med, at vi får tid og mulighed for at gennemgå relevant lovgivning.

1.2 Indhold

Overordnet anbefaler Lokalrådene, at Tillægget reduceres til de konkrete små ændringer af Spildevandsplanen, som udgør punkterne 1-5 og 9-10, mens ændringer af principiell og vidtrækkende karakter som punkterne 6, 7 og 8 om spildevandsrensning i det åbne land og krav til private renseanlæg udskydes, indtil kommunen har foretaget de undersøgelser og analyser, som lovgivningen kræver, og taget resultaterne af igangværende projekter i betragtning.

Dette understøttes bl.a. af følgende sætning i Tillægget: *"Spildevandsplanens indhold skal, når en vandplan/vandområdeplan er endelig godkendt, rettes til indenfor 1 ½ år"*.

Sætningen *"De foreslåede ændringer 1 -5 og 8 – 9"* (Afsnit 6, side 9) understreger vores anbefaling af, at punkterne 6, 7 og til dels 8, bør adskilles fra mindre og konkrete ændringer.

1.3 Lovgrundlag (Side 6)

Lovgrundlaget bør også henvises specifikt til Vandplan Hovedopland 2.5 Smålandshavet, Vandplan Hovedopland 2.6 Østersøen og Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland.

Dette er centralt, da påbud om spildevandsrensning primært er begrundet i vandmiljøets tilstand.

1.4 Miljøteknisk Vurdering

Afsnittene med "Miljøteknisk vurdering" er som det fremgår en teknisk vurdering, men bør tillige omfatte en "Miljøfaglig vurdering", hvilket ikke er foretaget.

1.5 Ændring af rensklasser (Afsnit 6, Side 9)

Under "Beskrivelse af ændringer", vil det være rimeligt, at rensklasserne beskrives, eller at der henvises til konkrete sider i den oprindelige spildevandsplan, samt at Organisk Stof måles som B_{15} .

Indtil Vordingborg Kommune har dokumenteret, at fritliggende ejendomme forurener, er det tendentiøst at skrive "at en del ejendomme (ca. 700) vil få lempet kravene til deres spildevandsrensning, og dermed forurene mere end de ellers ville have gjort."

Sidste sætning skal slettes: ", og dermed forurene mere end de ellers ville have gjort."

1.6 Miljøvurdering (Indledning, Bilag, side 21-22)

Her introduceres ordet "Miljøvurdering". Som omtalt ovenfor (Afsnit 1.4) indeholder Tillægget kun "Miljøtekniske Vurderinger", så der er ikke konsekvens i Tillægget.

[Skriv tekst]

Vi anerkender, at "Ændringerne har gennemgået en screening", men anser screeningen for utilstrækkelig, da den ikke har ført til en nærmere miljøvurdering af betydelige ændringer.

1.7 Miljøvurdering: Den nuværende miljøstatus (Punkt b, side 22-23)

Det fremgår at: "Den nuværende miljøstatus er ikke i detaljer opgjort i forbindelse med det nærværende tillæg til spildevandsplanen. Opgørelsen af miljøtilstanden henholder sig til den statslige overvågning af miljøtilstanden, som også er baggrund for vandplanen."

Som omtalt i efterfølgende afsnit 2.2 er det ikke tilstrækkeligt at henvise til den statslige overvågning.

1.8 Vandløbenes tilstand (Side 26, Figur 4 og Figur 5)

Ifølge Figur 4 og Figur 5 kendes tilstanden i adskillige af kommunens vandløb ikke, mens det af Spildevandsplanen fremgår, at 60% af vandløbene ikke har gode fysiske forhold.

Dette kommenteres i afsnit 2.2 og 2.4 nedenfor.

1.9 Alternativer Punkt h Side 27

Det fremgår af Tillægget at "Der er ikke udarbejdet faste alternativer til ændringerne i spildevandsplanen."

Ifølge Miljø- og Fødevarministeriets orientering J.nr. NST-421-00638 er det myndighedernes pligt at identificere, hvilke mulige tiltag der kan sættes i værk for at opnå "God Status" af vandmiljøet, at rangordne disse efter hvilke tiltag der giver "mest miljø for pengene" og derefter gennemføre de tiltag som f.eks. for vandløb, der er stærkt modificerede, hvor dette bl.a. kræver, at "der er behov for en fysisk indsats for at få god tilstand i vandløbet".

Dette gælder især for "stærkt modificerede vandløb" som anført i afsnit 2.4)

2 Påbud om spildevandsrensning i det åbne land

2.1 EU's Vandrammedirektiv og dets lovliggørelse i Danmark

Af (Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland) fremgår at "*Miljømålene for vandområderne skal nås ved at anvende en række omkostningseffektive virkemidler*".

Dette afspejler EU's Vandrammedirektiv og Proportionalitetsprincippet ("*Orientering om fastsættelse af tidsfrister i afgørelser om tilslutning til kloak og i påbud om forbedret spildevandsrensning (NST-4400-00034 af 23. April 2015), der begge foreskriver "at der ikke må anvendes mere indgribende foranstaltninger, hvis mindre indgribende foranstaltninger er tilstrækkelige", "at forvaltningen skal anvende egnede midler til at opnå det ønskede formål, midlerne skal stå i et passende forhold, herunder økonomiske set, til formålet og midlerne skal desuden være nødvendige forstået på den måde, at det mindst indgribende middel skal anvendes.*

Det vil sige, at kommunen skal fastsætte en fristlængde for opfyldelse af tilslutningspligt eller gennemførelse af forbedret spildevandsrensning, der er nødvendig og mindst indgribende i forhold til adressaten, og som står i et passende forhold, herunder økonomiske set, til den forurening, som afgørelsen søger at imødegå."

Lokalrådendes beregninger, baseret på Vandplanerne, og Vordingborg Kommunes katalog over mulige tiltag til Spildevandsrensning i det åbne land viser, at enhedsprisen for reduktion af

[Skriv tekst]

udledningen af nitrat er 15.000 kr/kg, mens den for naturgenopretning er i størrelsen 130-600 kr/kg. For tilbageholdelse af fosfor er de tilsvarende tal 30.000 kr/kg og 5.000-20.000 kr/kg.

Spildevandsrensning i det åbne land står derfor ikke i et passende forhold til den forurening som virkemidlet søger at imødegå.

Beregningerne er baseret på, at decentrale renseanlæg vil koste ca. 100.000 kr og dermed koste de 1.000 berørte grundejere ca. 100 millioner kr.

Udgiften vil ifølge Vandplan for Hovedopland 2.6 Østersøen reducere miljøbelastningen fra 1.500 ejendomme med 9 ton kvælstof og 5 ton fosfor.

Dette giver en enhedspris på:

Kvælstof: 150 millioner kr / 9 ton = 15.000 kr/kg

Fosfor: 150 millioner kr / 5 ton = 30.000 kr/kg

Til sammenligning er gennemsnitsprisen for af fjerne 1 kg kvælstof:

- ca. 1.650 kr/kg i et biogasanlæg (50 millioner kr / 30 ton)
- ca. 1.000 kr/kg ved naturgenopretning af Skjern Å (300 millioner / 300 ton)
- 110 – 175 kr/kg ved genopretning af vådområdet Dyndshave Enge / Røddinge Sø (1, 9 – 2,2 millioner kr / 17 – 14 ton)

For reduktion / tilbageholdelse af fosfor er de tilsvarende priser:

- 5.500 kr/kg i et biogasanlæg (50 millioner kr / 9 ton)
- 20.000 kr / kg ved naturgenopretning af Skjern Å (300 millioner kr / 15 ton)

Spildevandsrensning for kvælstof på ejendomme i det åbne land er derfor 10 – 100 gange dyrere end de nævnte alternativer og for fosfor op til 6 gange dyrere.

Endvidere fremgår af Spildevandsplanen, at Vordingborg Kommunes samlede investering i spildevandsrensning i perioden 2013-2024 er budgetteret til 366 millioner kr., hvoraf 3,1 millioner kr. udgøres af kommunens udgifter til spildevandsrensning i det åbne land. Dette understreger yderligere at udgiften på 100 millioner kr., der pålægges ejerne af 1000 ejendomme i det åbne land, er helt ude af proportioner.

2.2 Datagrundlag

”Det påhviler kommunen at foretage de undersøgelser, der er nødvendige for at klassificere den økologiske tilstand i disse vandløb på en måde, som kan danne grundlag for identifikation og analyse af, hvilke tiltag det er muligt at iværksætte for at opnå god økologisk status, på den samfundsøkonomisk mest effektive måde” (Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområde-distrikt Sjælland, Afsnit 6.1.1.2 Spildevand).

Det er Lokalrådenes opfattelse, at Vordingborg Kommune ikke har fremskaffet det datagrundlag, der kræves for at udstede påbud om spildevandsrensning i det åbne land. Indtil disse undersøgelser og analyser er foretaget og har været i høring i et nyt Tillæg til Spildevandsplanen, anser Lokalrådene det for ”præmaturligt” at iværksætte påbud om Spildevandsrensning i det åbne land.

Af Tillægget fremgår, at Vordingborg Kommune alene henviser til statslige undersøgelser og ikke har foretaget de undersøgelser og analyser, som det ifølge nedenstående påhviler

[Skriv tekst]

kommunen at gøre, inden der udstedes påbud om spildevandsrensning på fritliggende ejendomme i det åbne land.

"Officialprincippet indebærer en grundlæggende forvaltningsret som forpligter den myndighed der skal træffe afgørelsen i en sag, at tilvejebringe korrekte og tilstrækkelige oplysninger. Det bemærkes i den forbindelse, at den valgte administrationsmodel, hvor vandplanerne udmøntes kommunalt, bl.a. skal sikre lokal forankring og inddragelse af ny viden ved den konkrete udmøntning af vandplanerne." (Miljøministeriet/Naturstyrelse J.Nr, NST-429-00029 og Natur og Miljøklagenævnet J.Nr, NMK-400-00371).

"Kommunerne skal inden der meddeles påbud om forbedret spildevandsrensning foretage en konkret vurdering af, om ejendommen udleder spildevand til det pågældende vandområdesystem, og om udledningen bidrager til forurening af det omhandlende nedstrømsliggende vandområde, der ikke har målopfyldelse bl.a. på grund af spildevandstilførsel." (Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland, Afsnit 6.1.1.2 Spildevand)

"I praksis kan det derfor vise sig, at der er ejendomme, der ligger indenfor de oplande, der fremgår af kortene i indsatsbekendtgørelsen, hvor betingelserne for at få et påbud om at forbedre spildevandsrensningen ikke er til stede. Omvendt kan der også være ejendomme, der ligger udenfor det angivne opland, hvor betingelserne for at meddele påbud om forbedret spildevandsrensning er opfyldt" (Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland, Afsnit 6.1.1.2 Spildevand).

Det samme fremgår af Miljø- og Fødevareministeren's hørings svar til Pia Adelsten (NST-4401-00461) vedr. Påbud om spildevandsrensning i det åbne land, der foreskriver at *"Det er således en forudsætning for, at der kan afgives påbud, at der er tilstrækkelig dokumentation for forurening af det pågældende vandområde"* og *"At disse afgørelser træffes på et tilstrækkelig fagligt grundlag er kommunens ansvar"*.

I øvrigt bemærker Naturstyrelsen i sine svar til indkomne klager over de statslige vandplaner J.Nr, NST - 429-00029 og Natur og Miljøklagenævnet J. Nr, NMK-400-00371 endvidere:

"at der i forbindelse med den kommunale udmøntning af vandløbsindsatserne vil blive gennemført konkrete konsekvensvurderinger af de enkelte indsatser med henblik på at sikre, at iværksættelse af de enkelte indsatser ikke vil få utilsigtede negative konsekvenser".

Konsekvensvurderingen vil også vise om de krævede tiltag bidrager væsentligt til forbedring af vandmiljøet.

2.3 Timing

Ad. 3: Miljø- og Fødevareministeriets "Orientering om gennemførelse af indsatserne i vandområdeplanerne" (J.Nr. NST-421-00638), bekendtgør at *"der desuden frem mod 2018 bliver foretaget en gennemgang af de vandløb, der indgår i vandområdeplanerne"*, at *"udpegning af vandløb som kunstige eller stærkt modificerede vil blive kvalificeret, hvilket også kan få betydning for de indsatser, der skal gennemføres."* samt at *"Miljø- og Fødevareministeriet opfordrer i den forbindelse kommunerne til at tage højde for dette forhold i forbindelse med udstedelse af påbud om forbedret spildevandsrensning i den spredte bebyggelse"*.

[Skriv tekst]

Lokalrådene forventer, at Vordingborg Kommune vil følge Ministeriets opfordring og indstille påbud om spildevandsrensning i det åbne land indtil den beskrevne gennemgang er foretaget og indarbejdet i et opdateret tillæg til Spildevandsplanen.

2.4 Stærkt modificerede vandløb

Ifølge Tillæggets Figur 4 og Figur 5 kendes tilstanden i adskillige af kommunens vandløb ikke, mens det af Spildevandsplanen fremgår, at 60% af vandløbene ikke har gode fysiske forhold, hvilket sandsynligvis afspejler at de er stærkt modificerede og primært fungerer som drækanaler.

Det er kritisk at 60% af kommunens vandløb ikke har gode fysiske forhold. God Tilstand kræver en balance mellem et vandløbs vandkvalitet, morfologi og variation i strømningsmønsteret. Forbedring af de fysiske forhold og deraf følgende variation i strømningsmønsteret er et væsentligt billigere tiltag end rensning af spildevand. Det vil også bidrage til forbedring af vandkvaliteten, så derfor er det hverken hensigtsmæssigt eller økonomisk forsvarligt først at fokusere på traditionelle metoder til spildevandsrensning.

Det fremgår af vandområdeplanens kapitel 4, at en lang række vandløb ikke lever op til miljømålene, og i kapitel 2 er der redegjort for de påvirkninger, som i større eller mindre grad er årsag hertil. Ud af disse påvirkninger vurderes det, at de væsentligste årsager til, at vandløb ikke har en god miljømæssig tilstand, er dårlige fysiske forhold og spildevandpåvirkning.

Vandområdeplanernes indsatser er derfor rettet mod at forbedre de fysiske forhold og nedbringe spildevandsbelastningen (Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning, Juni 2016).

I Maskinbladet (24 Juni 2016) er det beskrevet at *"Arbejdet skal sikre, at kun miljømæssigt værdifulde vandløb medtages i vandplanlægningen, så flade, smalle og gravede vandløb, eller vandløb, der har begrænset økologisk potentiale ikke indgår i vandområdeplanerne. Desuden skal det metodiske grundlag for, at kommuner og vandråd kan inddrages i arbejdet med afgrænsning af vandløb og kvalificering af udpegning af vandløb som kunstige og stærkt modificerede vandløb etableres"*.

Et kunstigt eller stærkt modificeret vandløb skal ikke opnå "God Tilstand", men i stedet "Godt økologisk potentiale". Om dette skriver Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning i brev om "Orientering om gennemførelse af indsatserne i vandområdeplanerne" (J.Nr. NST-421-00638) *"at klassificering af vandløb som stærkt modificerede bl.a. kræver at der er behov for en fysisk indsats for at opnå god tilstand"*. Vigtigt i denne sammenhæng er, at de fysiske virkemidler bidrager til en forbedring af vandkvaliteten ved hurtig omsætning, nedbrydning og fiksering af organiske stoffer, nitrat og fosfor. Uden den fysiske indsats er det begrænset, hvor stor forbedring af den økologiske tilstand der opnås ved spildevandsrensning i det åbne land.

Prioritering af spildevandsrensning i det åbne land fremfor forbedring af de fysiske forhold (Spildevandsplan 2013-2014, Vordingborg Kommune, Afsnit 3.4) er derfor ikke en miljøfaglig effektiv indsats.

Lokalrådene kan kun formode, at det skyldes, at den fysiske indsats påhviler stat og kommune, mens det kan pålægges borgerne at betale for spildevandsrensning, som derfor ikke analyseres og vurderes lige så grundigt som kommunale udgifter.

[Skriv tekst]

2.5 Bosættelse og beskæftigelse

Bosætningen i Vordingborg Kommune er under forandring mod ressourcestærke personer, herunder mange erhvervsaktive børnefamilier, der primært bosætter sig i det åbne land. Vi ser i denne forbindelse en kraftig forbedring af boligmassen med tilhørende beskæftigelse for kommunens håndværkere og øget omsætning i detailhandlen.

Vi anser det for positivt, at indsatsen for spildevandrensning i det åbne land er reduceret fra ca. 1500 til ca. 1000 ejendomme. Det vil dog stadig medføre en udgift på ca. 100,000 for hver enkelt grundejer og samlet en udgift på 100 millioner kr. i Vordingborg Kommune.

Et påbud om decentral rensning af husspildevand med etableringsomkostninger i størrelsen 70.000-100.000 kr og tilhørende driftsomkostninger vil for mange af disse potentielle tilflyttere være en uoverskuelig udgift, alternativt forringe ejendommens salgsværdi betydeligt til skade for de nuværende beboere.

Dertil kommer, at omkostningerne til spildevandrensning på ejendomme, hvor de nuværende ejere ikke er i stand til at betale, og hvor Vordingborg Kommune er nødt til at afholde udgifterne (mod pant i ejendommen), vil påvirke kommunens budget og likviditet og dermed blive overført til alle kommunens beboere, også dem der allerede betaler for egen spildevandsrensning.

3 Store fælles private renseanlæg (Tillægget, Afsnit 8, Side 10)

Lokalrådene anser ikke følgende miljøtekniske vurdering som gyldig: *"Store fælles private spildevandsanlæg skal rense til renseklasse SOP, da det skal sidestilles med rensningen fra en kloakering. SOP-rensning er den rensning der stiller det skrappeste krav til rensning af spildevandsudledninger i det åbne land."*

Det skal begrundes, lovmæssigt, fagligt og miljømæssigt, at *"Der sættes krav om rensning til renseklasse SOP"*, og denne begrundelse skal baseres på tilstanden i de påvirkede vandløb og kystvande, fremfor et administrativt ønske.

Med venlig hilsen

Jørn Svenstrup
Formand for Landsbyforum